

S. Sayısı : 118

Erzurum - Karabiyik hanları dar hattının Millî müdafaa vekâletine devri hakkında kanun lâiyhası ve Bütçe Nafia ve Millî müdaafa encümenleri mazbataları (1/695)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar dairesi müdürlüğü

Sayı : 6/4410

19 Eylül 1941

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Erzurum - Karabiyik hanları dar hattının Millî Müdafaa vekâletine devri hakkında Münakalat vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 15. VIII. 1941 tarihinde tadilen Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Dr. R. Soydam

Esbabı mucibe lâiyhası

Devlet demiryolları ve limanları umumî idaresinin teşkilât ve vezâifine dair 1042 sayılı kanunla bu kanunu tadil eden 1483 sayılı kanun mucibince Devlet hatları meyanında, mezkûr idareye intikal etmiş olan ve demiryol işletmesi bakımından lüzumu kalmadığından uzun zamandan beri işletilmemekte bulunan Erzurum - Karabiyik hanları dar hattının messeden ihtiyaç dolayısıyla, miktarı kâfi muharrik ve müteharrik malzemesiyle ve tesisatıyla birlikte ciheti askeriye devri ahiren Millî Müdafaa vekâleti vasıtasıyla Genel kurmay Başkanlığından talep edilmiş olmasına mebni Devlet demiryolları ve limanları işletme umumî idaresi bütçesinde işletme ve mütemadi tamirat masrafı namıyla bir gûna tahsisatı mevcut olmayan bu hattın, tahsisat devri mevzu bahis olmaksızın, gayrimenkuleriyle ve cins, miktarları ilişik kanun lâiyhasına bağlı cetvelde yazılı muharrik ve müteharrik malzeme ile birlikte hali hazır vaziyetleriyle bilâbedel Millî Müdafaa vekâletine devri icabı hale uygun görülmektedir.

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Mazbata No. 70

Esas No. 1/695

3 . IV . 1942

Yüksek Reisliğe

Erzurum - Karabıyık hanları dar hattının Millî Müdafaa vekâletine devri hakkında Münakalât vekilligince hazırlanan ve Başvekâletin 19 Eylül 1941 tarih ve 6/4410 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası encümeimize tevdi buyurulmakla Devlet demiryolları umum müdürü Cemal Hidayet Sertel hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

Devlet demiryolları umum müdürlüğüne ait hatlardan olup lüzumsuzluğu dolayısıyla uzun zamandan beri işletilmeyen Erzurum - Karabıyık hanları dar hattının askerî nakliyat bakımından temin eylediği kolaylık ve fayda gözönüne alınarak işletilmek üzere kâfi miktarda muharrik ve müteharrik malzeme ve tesisatıyla birlikte Millî Müdafaa vekâletine devrini tazammun eden lâyiha encümenimizce muvafık görülmüş ve bu maksatla hazırlanan kanun lâyihası esasa taallük etmiyen kelime tashihleriyle kabul edilmiştir.

Lâyiha, havalesi veçhile Nafia ve Millî Müdafaa encümenlerine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reis V.	M. M.
Çorum	Kastamonu	Muğla
<i>I. Eker</i>	<i>T. Coşkan</i>	<i>H. Kitabcı</i>
Kâtip		
İstanbul	Afyon K.	Bolu
<i>F. Öymen</i>	<i>Ş. R. Hatipoğlu</i>	<i>Celâl Said Siren</i>
Bolu	Bursa	Bursa
<i>Dr. Zihni Ülgen</i>	<i>Dr. S. Konuk</i>	<i>Nezhat Ayas</i>
Elâzığ	Giresun	İsparta
<i>M. F. Altay</i>	<i>M. Akkaya</i>	<i>R. Ünü</i>
İstanbul	Kayseri	Kırklareli
<i>H. Ülkmen</i>	<i>Suad Hayri Ürküplü</i>	<i>B. Denker</i>
Mardin	Muş	Ordu
<i>R. Erten</i>	<i>Ş. Ataman</i>	<i>H. Yalman</i>
Seyhan	Sivas	Yozgad
<i>S. Çam</i>	<i>Remzi Çiner</i>	<i>A. Sungur</i>

Nafia encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Nafia encümeni

Esas No. 1/695

Karar No. 30

14 . IV . 1942

Yüksek Reisliğe

Erzurum - Karabıyık hanları dar hattının Millî Müdafaa vekâletine devri hakkında Münakalât vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 15. VIII. 1941 tarihinde tadilen Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp ve Başvekâletin 19 Eylül 1941 tarih ve 6/4410 sayılı tezkeresiyle Yüksek Makamımıza sunulup encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası ve mucip sebepleri ile Bütçe encümeni tadilatı ve mazbatası Münakalât vekili huzuriyle okundu ve müzakere edildi.

Verilen izahat ve müzakerelerden : Kanun lâyihasından istihdaf edilen maksadın; Normal geniş hattın Erzurum'a varması ve dolayısıyla âmme nakliyat ve hizmeti bakımından lüzumsuz kalan mevcut dar hattın Erzurum istasyonu - Karabıyık hanları arasındaki kısım ile merbut listede muharrer lokomotif ve vagonların yalnız askerî maksatla kullanılmak ve her türlü işletme masrafı kendileri tarafından yapılmak üzere Millî Müdafaa vekâleti emrine devri ve icabında askerî ihtiyaca göre bu kısmın malzemei ferşiye

ve emvali gayrimenkulesi sökülerek başka mahallerde kullanılmas ve devredilen hat ve edevatın tesbit edilen bedelinin Devlet demiryolları umumi sermaye hesabından tenziline müsaade ve hüküm istihsali olduğu anlaşılmış ve encümenimizce müttefikan kabul edilmiştir.

Normal hatla dekovil hattının tekату noktası olan ve (540 + 187 kilometre) deki hemzemin geçidin fennî emniyet tesisatı, tesis ve nezareti ve selâmet ve seferin temini bakımından Devlet demiryollarında iplasası zaruri görülmüş ve muvafık bulunmuştur.

Maddelerin müzakeresinde yalnız birinci maddede bir kelime çıkarılmak ve bedelsiz kelimesi ilâvesi suretiyle Bütçe encümeni tadili ve maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Bermucibi havale Millî Müdafaa-encümenine

tevdî-buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunuldu.

Nafia En. Reisi
Erzincan
A. Samih İtter
Kâtip
Sivas
A. N. Demirağ
Afyon K.
İmzada bulunmadı
Diyarbakır
C. Çubukçu
İzmir
S. Epikmen
Malatya
M. Ş. Özpazarbaşı
Tunceli
Sami Erkman

M. M.
Eskişehir
İzzet Arukan
Afyon K.
A. Çetinkaya
Anakra Ankara
A. Baytın E. Demirel
Eskişehir
O. Işın
Malatya Malatya
M. Öker V. Çınay
Niğde
H. Mengi
Urfa
R. Soyer Şeref Uluğ

Millî Müdafaa encümeni mazbatası

T. B. M. M.

M. M. Encümeni

Esas No. 1/695

Karar No. 26

20. IV. 1942

Yüksek Başkanlığa

Erzurum - Karabıyık hanları dar hattının Millî Müdafaa vekâletine devri hakkında Münakalât vekillîğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 15. VIII. 1941 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası, esbabı mucibesıyla birlikte sunulduğuna dair olup Bütçe ve Nafia encümenlerince müzakere edilerek ufak bir değişiklikle tanzim ettikleri lâyiha ve mazbataları Başvekâletin 19 Eylül 1941 tarihli ve 6/4410 sayılı tezkeresiyle bağlı esbabı mucibe Millî Müdafaa ve Münakalât vekilliklerinden gönderilen memurlar huzurunda okundu ve ieabı görüşüldü.

Verilen izahata nazaran ciheti askeriyeye lüzumu olduğuna kanaat getirilen işbu dar hattın bedelsiz olarak yalnız askerî hizmetlerde kullanılmak üzere bağlı listede yazılı lokomotif ve vagunlar ile Millî Müdafaa devri muvafık

görülmüş ve Nafia encümeninin tanzim ettiği lâyiha encümenimizce kabul edilerek Umumi Heyetin tasvibine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulmuştur.

M. M. En. Rs.
Diyarbakır
Gl. K. Sevüktekin
Ağrı
Gl. K. Doğan
Erzurum
A. Akyürek
İçel
R. Koraktan
Malatya
Gl. O. Koptagel
Urfa
Gl. Ahmet Yazgan

M. M.
Samsun
R. Barkın
Bursa
Gl. N. Tınaz
Gümüşane
Ş. Erdoğan
İstanbul
Ş. Ali Ögel
Muğla
S. Güney

Kâtip
Konya
Vehbi Balgın
Çankırı
Dr. A. Arkan
Gümüşane
Y. Ziya Zorbuñ
Kayseri
N. Tokar
Seyhan
Sinan Tekeliođlu

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Erzurum - Karabıyık hanları dar hattının Millî Müdafaa vekâletine devri hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — 1042 numaralı kanun mucibince halen Devlet Demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü şebekesine dahil bulunan Erzurum - Karabıyık hanları dar hattının, Klm. 187+540 daki geniş hatla tekatu eylediği nokta hariç olmak üzere 174+600 ile 196 ncı kilometreler arasındaki kısmı, mevcut gayrimenkulleri ve cins miktarı bu kanuna bağlı cetvelde yazılı muharrik ve müteharrik edevatiyle, munhasıran askerî umur ve hususatta kullanılmak ve icabında bu hattı kısmen veya tamamen askerî maksatlarla sökmek veya başka yere nakledebilmek üzere hali hazırdaki vaziyetiyle Millî Müdafaa vekâletine devredilmiştir.

Bu suretle devredilen hat kısmıyla muharrik ve müteharrik edevatın Devlet Demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü sermaye hesaplarındaki mukayyet kıymetleri terkin olunur.

MADDE 2. — Birinci madde mucibince devredilen dar hat kısmının teslim ve tesellüm şekline ve seyrüsefer emniyetinin teminine ve Erzurum istasyonu ile iltisak ve işletme münasebetlerine müteallik esaslar, Millî Müdafaa ve Münakalât vekâletlerince müştereken hazırlanacak bir talimatname ile tesbit olunur.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Erzurum - Karabıyık hanları dar hattının Millî Müdafaa vekâletine devri hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — 1042 sayılı kanuna göre Devlet Demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü şebekesi içinde bulunan Erzurum - Karabıyık hanları dar hattının, Klm. 187+540 daki geniş hatla birleştiği nokta hariç olmak üzere 174+600 ile 196 ncı kilometreler arasındaki kısmı, mevcut gayrimenkulleri ve cins ve miktarı bu kanuna bağlı cetvelde yazılı muharrik ve müteharrik edevatiyle, yalnız askerlik işlerinde kullanılmak ve askerlikçe gerekirse bir kısmını veya tamamını sökmek veya başka yere kaldırmak üzere bu günkü durumu ile Millî Müdafaa vekâletine devredilmiştir.

Bu suretle devredilen bu hat kısmı ile edevatın Devlet Demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü sermaye hesaplarındaki yazılı kıymetleri bu hesaptan çıkarılır.

MADDE 2. — Birinci maddeye göre devredilen dar hat kısmının teslim ve tesellüm şekline ve seyrüsefer emniyetine ve Erzurum istasyonu ile birleşme ve işletme münasebetleriyle ilgili esaslar, Millî Müdafaa ve Münakalât vekilliklerince birlikte tesbit olunur.

NAFİA ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Erzurum - Karabıyık hanları dar hattının Millî Müdafaa vekâletine devri hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — 1042 sayılı kanuna göre Devlet Demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü şebekesi içinde bulunan Erzurum - Karabıyık hanları dar hattının, Klm. 187+540 daki geniş hatla birleştiği nokta hariç olmak üzere 174+600 ile 196 ncı kilometreler arasındaki kısmı, mevcut gayrimenkulleri ve cins ve miktarı bu kanuna bağlı cetvelde yazılı muharrik ve müteharrik edevatiyle, yalnız askerlik işlerinde kullanılmak ve gerekirse bir kısmını veya tamamını sökmek veya başka yere kaldırmak üzere bu günkü durumu ile bedelsiz Millî Müdafaa vekâletine devredilmiştir.

Bu suretle devredilen bu hat kısmı ile edevatın Devlet Demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü sermaye hesaplarındaki yazılı kıymetleri bu hesaptan çıkarılır.

MADDE 2. — Bütçe encümeninin ikinci maddesi aynen kabul.

Hü.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 4. — Bu kanun ahkâmını icraya Millî Müdafaa, Maliye ve Münakalât vekilleri memurdur.

15 . VIII . 1941

Bş. V. Ad. V.

Dr. R. Saydam H. Menemencioğlu

M. M. V. Da. V.

S. Arıkan Fayık Öztrak

Ha. V. Ma. V.

Ş. Saracoğlu F. Ağralı

Mf. V. Na. V.

Yücel A. F. Cebesoy

İk. V. S. İ. M. V.

Sırrı Day Dr. H. Alataş

G. İ. V. Zr. V.

R. Karadeniz Muhlis Erkmen

Mü. V. Ti. V.

C. K. İncedayı M. Ökmen

B. E.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini icraya Millî Müdafaa, Maliye ve Münakalât vekilleri memurdur.

Na. E.

MADDE 3. — Bütçe encümeninin üçüncü maddesi aynen kabul.

MADDE 4. — Bütçe encümeninin dördüncü maddesi aynen kabul.

Hükümetin teklifine bağlı

CETVEL

Erzurum - Karabıyık hattı ile devredilecek edevat listesi

Aded	Cinsi
1	Frenli kapalı vagon
1	Frensiz kapalı vagon
3	Açık frenli vagon
5	Açık frensiz vagon
2	Lokomotif (lokomotif çalışırken üzerinde bulunması icabeden demirbaş malzemesi ile birlikte)
5	Kazanlı vagon

Nafia encümeninin değiştirişine bağlı

CETVEL

Erzurum - Karabıyık hattı ile devredilecek edevat listesi

Aded	Cinsi
1	Frenli kapalı vagon
1	Frensiz kapalı vagon
3	Açık frenli vagon
5	Açık frensiz vagon
2	Lokomotif (lokomotif çalışırken üzerinde bulunması icabeden demirbaş malzemesi ile birlikte)
5	Kazanlı vagon